

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

82. An Abbates benedicunt possint conferre Diaconatum, & Subdiaconatum
suis subditis? Et quid erga non subditos? Et an vbi Concilium Trident. non
est receptum, nulla super hoc difficultas? Et an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

nedictorum neque benedicendorum, vt sunt Abba-
tes triennales non reperitur quidquam super hoc il-
lis à iure communi concessum, sed tantum ex pri-
uilegijs extra illud ius vagantibus, & probatur pro-
positio quoad illos ex concessione Eugenij IV. 1137.
facta Cisterciensi familia in Hispania, in qua vult vt
Abbares Triennales, licet eis munus benedictionis
non impendatur, omnibus & singulis honoribus,
præminentijs, priuilegijs, prærogatiuis, iuribus, &
in signibus Abbatialibus fungi possint. Et quamuis
de hoc priuilegio vtpote terminis nimis generalibus
concesso dubitari posset, nihilominus Iulius II. pri-
uileg. 9. n. 7. omnem prorsus sustulit dubitationem,
concedendo dictis Abbatibus Ordinis Cisterciensis
illam potestatem his verbis; Nec non Nouitios, &
alios quoscumque dicti Monasterij subditos, prout
poterant præfati perpetuo Abbares Clericali chara-
ctere insigniendi; vbi Suarez proximè citatus n. 25.
per clericalem characterem intelligit quatuor Minores
vltra Tonsuram, & ita praxis habet etiam apud
Hæretes Congregationis Fulienis eiusdem Ordinis
Cisterciensis; quam etiam facultatem concessit idem
Iulius Congregationi Mileuitanæ referente Com-
pendio priuilegiorum illius Congregationis priuile-
g. 13. fol. 10. & Eugenius IV. Congregationi Sani-
ctæ Iustinae, vt habetur in *Compend. priuileg. Montis
Oliueti priuileg. 50. & 51.* & à Leone X. Camaldulensibus
eamdem etiam facultatem factam notat Mar-
cellinus à Sancto Benedicto in *Compendio priuile-
giorum Fulienf. verb. Abbas n. 2.* & denique Clemens
VIII. priuilegia Camaldulensium confirmando de-
clarauit, & de nouo concessit eorumdem Abbatibus,
etiam non benedictis, & Prioribus similiter, quod
possint Ordines Minores conferre suis subditis Re-
gularibus, sub Data die 3. Augusti 1594. sic Archian.
Roman. de priuileg. verb. Abbas.

4. Et denique id etiam declarauit Sacra Congre-
gatio Tridentina referente Barbosa in *Collectan. verb.
Ordo*, die 16. Februarij 1610. affirmatque de iure id
posse, licet non sint benedicti, sed tantum trienna-
les: sic etiam tenet Tamburinus de iure Abbat. qu. 3.
& idem resolutum fuisse 1619. refert. Archang. Ro-
man. de priuileg. verb. Ordines. Et quamuis ferè hæc
omnes concessiones non loquantur nisi de subditis,
attamen à Doctoribus extenduntur ad non subditos
cum circumstantijs in præcedentibus appositis; ra-
tio est, quoniam si Prælati huiusmodi priuilegijs,
prærogatiuis, &c. sicut benedicti gaudent, & ben-
edicti hoc iure potantur, sine dubio hic etiam illo
gaudebunt. Ita Brunus.

5. Sed hanc sententiam ego in part. 7. tract. 11.
resol. 42. reprobaui ex Decisione Sacræ Congrega-
tionis facto verbo cum Sanctissimo, vnde corruunt
ea quæ asserit Machadus tom. 2. lib. 5. part. 3. tract. 1.
docum. 2. num. 2. & alij. Et ita præter Doctores à me
citatos tenet Caltrus Palaus tom. 4. tract. 23. punct. 14.
n. 4. Dico itaque, Tridentinum sess. 23. cap. 10. de re-
format. hanc restrinxisse potestatem, ne Abbares, &
alij exempli existentes intra fines alicuius Diocesis,
& idem est etiam extra existentem, quibusque alijs
à iure competeat Ordines minores conferre; ne-
inquam, primam Tonsuram, Ordinesque Minores
conferant alijs, quam Regularibus sibi subditis.

6. Sed difficultas est, an Regularibus Nouitijs
sibi subditis possint Ordines conferre? Affirmare vi-
detur Layman lib. 5. sum. tract. 9. cap. 9. num. 2. eo
quod iure antiquo in cap. Abbares de priuileg. in 6.
prædictis Abbatibus concessa fuerit hæc facultas,
ibi: Nec eis licitum sit alijs, quam Monasteriorum
suorum Conuersis, & qui ad illa conuolauerint, sci-
licet vt ibi conuertantur, & fiant Monachi (vt in-

Quæ hic est
Ref. antec-
dens, & in
alijs eius
primæ not.

Sup. hoc in-
fra in Resol.
84. §. Quia
& in Resol.
5. Secundo,
quod Abba-
tes, & in to.
5. tr. 1. ex do-
ctrina Ref.
27. §. vlt.

quit Glossa) & in quos Ecclesiasticam, & quasi Epis-
copalem iurisdictionem obtinent, primam clericalem
conferre tonsuram. Quæ tamen facultas per Tri-
dentinum non videtur reuocata, cum solum testati-
onem subditos: at Nouitij sub nomine Regulari præ-
cipue in decreto favorabili veniant, & aliunde fau-
dantur Ordinanti. Ergo.

7. Cæterum verius censeo, nequaquam posse
prædictos Abbares Nouitijs Regularibus Ordines
conferre: quia Nouitius, esto Regularis, Ordines
sibi, vt priuilegijs Regularium gaudeat, non tamen
Abbatibus subicitur pleno iure, sed solum quatenus
ad probationem Religionis fuerit necessarius, vt
bene notauit Sanchez lib. 6. sum. cap. 10. in fine, ad
probationem autem Religionis necessarius non est
subiectio pro Ordinibus suscipiendis, vt de hoc
stat: Ergo Regularis Nouitius quoad Ordines sus-
ceptionem Abbati subditus non est. At Tridenti-
num solum concedit Abbatibus, vt Regularibus si-
bi subditis Ordines conferant. Non igitur possunt
Nouitijs conferre. Atque ita tradunt ex quadam
Constitutione Pij V. Nauarr. cap. 27. num. 176. Ro-
driquez tom. 3. q. 97. regular. quest. 23. art. 2. in fine, Mi-
rand. Man. Prælat. tom. 1. quest. 38. art. 1. in fine, Hen-
riquez lib. 10. cap. 13. n. 3. in comment. licti.
Lapus in cap. cum nullus num. 3. de tempore, vltimo.
in 6. & ibi Ancharan. num. 5. & alij.

RESOL. LXXXII.

An Abbares benedicti possint conferre Diaconatum, &
Subdiaconatum suis subditis?
Et quid erga non subditos?
Et an vbi Concilium Tridentinum non est receptum,
nulla sit super hoc difficultas?
Et an Abbares communicantes possint illa facultate
viri? Et part. 11. tr. 2. & Misc. 2. Resol. 40.

§. 1. AD hoc dubium sic respondet Brunus part. 7.
tract. 7. capit. 3. propos. 5. Videtur latius per
probabile, quod Abbares benedicti, qui participat
in omnibus priuilegijs cum Abbatibus Cisterciensibus,
quatuor Abbatibus principalibus eiusdem ordinis,
possint conferre Subdiaconatum, & Diaconatum Or-
dines iis, quibus possunt Tonsuram, & Minores
conferre.

2. Quod Abbas Cisterciensis, & quatuor primi
Abbares illius Ordinis sint hoc priuilegio decorati,
ostendit vsus, & concessio Innocentij VIII. Balla-
quæ incipit, *Explicit tunc deuotionis*, in qua hæc ver-
ba ad dictos Abbares directa habentur, At ne Mon-
achi dicti Ordinis pro suscipiendis Diaconatus, &
Subdiaconatus Ordinibus, extra Claustrum hinc in-
de discutere cogantur, & successores suis, vt quæ-
buscunque dicti Ordinis Monachis, alijs vero quæ-
suis Monasteriorum præfatis, ac eorum successoribus, vt
suorum Monasteriorum prædictorum Religionis,
quos ad idoneos repereritis, Subdiaconatus & Dia-
conatus Ordines huiusmodi, alias ritè conferre li-
berè, & licetè possitis: auctoritate Apostolica, & ex
certa scientia tenore præsentium de speciali dono
gratiæ indulgemus; Quibus constat hanc facultate
tem expressè illis impartiri.

3. Obicitur, Tridentinum sess. 23. cap. 10. dictis
Abbatibus solum dat facultatem conferendi Tonsu-
ram, & quatuor Minores; & cap. 11. vlt. vt Episcopus
copus examinet Regulares prælatos ad sacros
Ordines suscipiendos, ab probandum si digni sunt,
cum clausula reuocatoria priuilegiorum Regularium.

RESOL. LXXXIII.

*An Abbates possint Clericis secularibus sibi subditis literas dimissorias concedere?
Et quid, si huiusmodi Prælati essent Ordinarii priuatim ad Episcopum, & habeat ius visitandi, & Synodum congregandi? Ex part. 3. tr. 2. Ref. 95.*

§. 1. **N**egatiuè responderet Tamburinus de iure *Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 26. n. 1.* Mirandam manualem *Prælat. tom. 1. quest. 39. art. 5. & Azor. tom. 2. l. 3. c. 49. q. 3.* ex auctoritate Concilij Trident. *sess. 23. cap. 10. de reform.*

Quoad hoc lege supra doctrinam §. ult. Ref. 7. quomuis ibi pro Abbatis Regularibus.

2. His tamen non obstantibus, contrariam sententiam tenet doctus Villalobos *in sum. tom. 1. tra. 11. diffic. 9. num. 4.* vbi sic ait. [Aduertate que los Prælatos que tienen iurisdiccion casi Episcopal, como es el de Merida, y otros semejantes, pueden dar à sus subditos, aunque sean seculares, dimissorias para ordenarse. La razon es, porque como à estos, ningun Obispo las puede dar, porque no son sus subditos, es fuerza dezir se las han de dar sus Piores, como dan licencia para confessarse y approvan los Confessores, y assi el Concilio Tridentino, no habla con estos, como su echa de ver de su tenor.] Ita ille, quem nouissimè sequitur adducens alias rationes Hieronymus Rodriguez *in compen. qq. Reg. resolut. 1. num. 26.* vide etiam Ledelsnam *in sum. tom. 1. de sacram. Penit. cap. 9. post 2. com. l.*

3. Nota etiam, quòd Tamburinus, & alij Doctores primæ sententiæ illam etiam limitant, nisi huiusmodi Prælati essent ordinarii priuatim ad Episcopum, ac haberet ius visitandi, & Synodum cograndi, contra què nõ intrare dispositionem Concilij Tridentini defendit Gratian. *in discept. forens. tom. 2. c. 112.* què refert Capanili *in diuers. iur. can. rub. 9. c. 8. n. 4.* & Barbosa *de offic. Episcop. p. 2. alleg. 7. n. 8.*

RESOL. LXXXIV.

An privilegium concessum Regularibus, ut possint initiari sacris Ordinibus extra tempora, extendatur etiam ad Nouitios?

Et cur sim docetur posse Superiorem concedere dimissorias supradictis Nouitiis, & ordinari ab Abbatis, qui possunt subditos professos ordinare?

Et asseritur ex declaratione Clem VIII. facta Monachis Fulienfis, quod Nouitij ligantur reservatione casuum?

Et dissimulata est, an privilegium concessum Societati Iesu, ut possint ordinari extra tempora, &c. extendatur ad alias religiones per communicationem privilegiorum?

Et an quando quis ordinatur virtute dicti privilegij, vel aliorum in tribus diebus festinis, possit ordinari in festis duplicibus? Ex part. 1. tr. 4. & Misc. 4. Ref. 6.

§. 1. **D**E hoc casu Panormi interrogatus Pater Ioseph de Augustino inclitus Societatis IESV Theologus negatiuè respondit, sed tunc ego in sententiam affirmatiuam inclinavi, nulla auctoritate Doctorem factus, nunc autem inuenio hanc sententiam docere Patrem Thomam Hurtado *var. l. 2. tr. 12. cap. 1. ref. 13. num. 1854.*

2. Quia, ait ille, nomine subditorum in fauorabilibus sunt Nouitij, qui privilegijs professorum gaudent, ad quod probandum, me citato, alios etiam adducit

Cc 4 adducit

rium. Respondetur, quod in locis, in quibus Tridentinum non est receptum nulla est super hoc difficultas, vt de Gallia affirmat Tamburinus *r. 2. de iure Abbat. disput. 2. quest. 5.* vbi approbat vsum illius privilegij in dictis Abbatis ex eo, quod illorum Abbatia in Gallia sunt stræ, licet existimet hoc privilegium per Tridentinum esse reuocatum. Vbi verò Tridentinum viget, dubium oritur si clausula illius Concilij reuocet hoc privilegium: Probauimus autem in primo tractatu, hanc clausulam non sufficere, quod etiam in hac speciali materia censet Nauarr. *Concil. 13. de privileg.* cum asserit, illam clausulam non esse ita expressam, quin illius coniecturæ dissolui possint. Ac proinde cum sit dubium de reuocatione illius privilegij, stat privilegium in suo robore, vt alibi diximus, & probauimus dicto tractatu. Denique post Tridentinum illud privilegium fuit confirmatum, vt inferius dicitur, quod videtur omne dubium prorsus tollere & ad propterea asserendum posse dictos Abbates illo vti, non solum erga Regulares, & seculares subditos, sed etiam erga non subditos, sicut de Minoribus Ordinibus superius ostendimus; cum sit in vtriusque par ratio.

4. Quibus sic stantibus insuper probatur propositio; quoniam, vt alibi probauimus, privilegia communicantium cum illo Ordine confirmata sunt, ergo sunt in suo firmo robore; ergo Abbates communicantes possunt illa facultate vti; Ac sic tenet Ioannes de la Cruz *de Statu Relig. cap. 8. dub. 1. conclus. 1. sub finem;* & alij, qui (vt videbimus infra) sustinent in reliquis prædictæ Bullæ, *Exposcit*, participare; cur enim potius in vno, quam in alio participant? Non potest assignari ratio sufficiens. Imo cum sit eadem ratio in his, ac in illis, debent in omnibus privilegijs participare, & non ab huius communicatione excludi. Ne dicas hoc privilegium concessum fuisse ob speciale notam Abbatum, aut Abbatiarum huiusmodi, quæ non reperitur in cæteris; nam respondetur illam notam eisdem reperi, vt videre est in motiui, quo Innocentius ad illud concedendum impulsus fuit, quod constat partim ex verbis privilegij superius insertis, partim ex his, quæ in principio Bullæ, in qua emanauit, continetur, quæ talia sunt, *Exposcit tua deuotionis sinceritas, & Religiois proueretur honestas, vt tam re, &c.* Et quæuis hæc nota in illis nõ inueniretur, valeret pro eisdem Abbatis; cum æquè princi paliter in hoc privilegio, sicut in alijs communicant. Verum cum vsus illius facultatis nõ vigeat in proximè dictis Abbatis, nõ audeo hoc privilegium illis absolute concedere; licet non habeam pro contraria sententia rationem, qua ei assentiri cogar; quo circa meum iudicium docturam iudicio submitto. Hæc omnia Brunus.

5. Sed Pater Brunus multum faceret si sustineret privilegia Cisterciensibus concessa, nam vt obseruat Castus Palaus *tom. 4. tract. 27. punct. 14. numero 10.* quidquid sit de potestate an Cisterciensibus concessa sit; illud est certum, ea modo vti non posse, vt bene notat Nauarr. *lib. 3. consil. 14. de Regular. edit. 2. Vasquez disputat. 243. capit. 4. numero. 24.* Layman *tract. 9. capit. 7. numero 4.* Censetur namque vsus, & consuetudine abrogata; idque indicauit Tridentinum nullam illius potestatis mentionem faciens, & solum permittens prædictis Abbatis, aliàs potestatem habentibus, tonsuram, & ordines Minores conferre, non omnibus, sed solum Regularibus sibi subditis. Verum licet daremus privilegia Cisterciensibus adhuc durare, vt aliqui asserunt, negandum est alijs Abbatis communicari.

Sop. hoc la. re in tom. 3. tr. 1. Ref. 80. §. sed an di. ta. & seqq.